

1. A ^{131}I -izotóp felezési ideje 8,1 nap. Mennyi idő alatt bomlik el az eredeti mennyiség $\frac{7}{8}$ része? (C)

A) $8,1 \cdot \frac{7}{8}$ nap

B) $8,1 \cdot 2^{\frac{7}{8}}$ nap

C) 8,1·3 nap
2. Egy radioaktív mag a belső (K) héjról befog egy elektront. Hogyan változik a neutronok és a protonok számának n/p aránya? (A)

A) Nő.

B) Nem változik.

C) Csökken.
3. A $^{14}_6\text{C}$ atommag β^- -bomló. Milyen atommag keletkezik a bomlás után? (A)

A) $^{14}_7\text{N}$

B) $^{14}_5\text{B}$

C) $^{10}_4\text{Be}$

D) $^{15}_6\text{C}$
4. Friss radioaktív forrás 200 g rádiumot tartalmaz, melynek felezési ideje 1600 év. Mennyi rádium marad 4800 év múlva? (A)

A) 25 g

B) 50 g

C) 66,7 g
5. Mi az elsődleges feladata egy atomreaktorban a moderátorként használt anyagnak? (B)

A) Elsősorban sugárvédelmi feladatot lát el, mivel elnyeli a radioaktív sugarakat.

B) Elnyelés nélkül, hatékonyan lassítja a hasadásban keletkező gyorsneutronokat.

C) Neutronelnyelő funkciót tölt be, ezáltal fékezi a láncreakció ütemét.

D) Hasadóanyagként az erőmű energiatermelésében játszik szerepet.
6. A $^{90}_{38}\text{Sr}$ (stroncium) radioaktív elem, - β^- -bomlással bomlik el. Milyen izotóp keletkezik?(B)

A) $^{89}_{37}\text{Rb}$

B) $^{90}_{39}\text{Y}$

C) $^{89}_{39}\text{Y}$

D) $^{91}_{37}\text{Rb}$

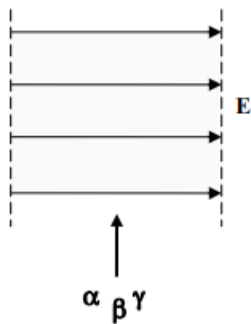
7. Egy radioaktív anyag felezési ideje 8 óra. Mennyi idő alatt bomlik el a kezdeti anyagmennyiség 75 százaléka? (C)
- A) 12 óra
B) 144 óra
C) 16 óra
8. Egy radioaktív izotóp felezési ideje 100 nap. Egy detektort helyeztünk el adott távolságra a sugárzó anyagtól, mely 9600 beütést számlált percenként. Körülbelül mennyi idő múlva jelez a számláló percenként átlagosan 1200 beütést? (B)
- A) 200 nap múlva.
B) 300 nap múlva.
C) 400 nap múlva.
D) 800 nap múlva.
9. A ${}^{14}_6\text{C}$ atommag β^- -bomló. Milyen atommag keletkezik a bomlás után? (A)
- A) ${}^{14}_7\text{N}$
B) ${}^{14}_5\text{B}$
C) ${}^{10}_6\text{Be}$
D) ${}^{15}_6\text{C}$
10. Az atomerőművekben lezajló reakció a ${}^{235}_{92}\text{U} + {}^1_0\text{n} \rightarrow {}^{94}_{38}\text{Sr} + {}^{138}_{54}\text{Xe} + 2\cdot{}^1_0\text{n}$. Határozza meg a reakció egyenletéből a keletkező Xe izotóp x tömegszámát! (C)
- A) x = 138
B) x = 139
C) x = 140
11. Egy radioaktív izotóp felezési ideje 1 óra. Kezdetben 100 radioaktív atommag volt egy mintában. Mit állíthatunk a radioaktív magok számáról pontosan egy óra elteltével? (B)
- A) A radioaktív magok száma pontosan 50.
B) A radioaktív magok száma körülbelül 50.
C) A radioaktív magok száma nem jósolható meg pontosan, de biztosan több, mint 40.
12. A radioaktív urán bomlása során egy ${}^{238}_{92}\text{U}$ magból ${}^{206}_{82}\text{Pb}$ atommag keletkezik. A folyamatban 8 alfa-bomlás és néhány β^- bomlás valósul meg. Hány β^- bomlás zajlott a folyamatban? (A)
- A) 6
B) 8
C) 16
D) 32
13. Melyik állítás érvényes a nagy nukleonszámú stabil elemekre? (C)
- A) Atommagjukban nincs neutron.
B) Atommagjukban ugyanannyi neutron van, mint proton.

- C) Atommagjukban több neutron van, mint proton.
- D) Atommagjukban kevesebb neutron van, mint proton.

14. Az erős kölcsönhatásra vonatkozó megállapítások közül egy hibás, melyik? (C)

- A) Az erős kölcsönhatás rövid hatótávolságú, a nem szomszédos nukleonok között a hatás már elhanyagolható.
- B) Az atommag szomszédos protonjai között ható erő körülbelül százszor nagyobb, mint a köztük fellépő Coulomb-erő.
- C) Az atommag szomszédos protonjai között ható erő kisebb, mint a szomszédos neutronok között ható erő.

15. A spontán radioaktív bomlást kísérő sugárzás melyik összetevőjének lesz a legnagyobb a gyorsulása az adott homogén elektrosztatikus mezőben? (B)

- A) Az α -sugárzásnak.
- B) A β -sugárzásnak.
- C) A γ -sugárzásnak.
- D) A részecskék sebességétől függ, hogy melyiknek.

16. Egy atomreaktorból kilépő sugárzással szeretnénk ${}^1_1\text{H}$ atommagból ${}^2_1\text{H}$ izotópot gyártani. Melyik sugárzást használhatjuk fel ehhez? (D)

- A) Az alfa-sugárzást.
- B) A béta-sugárzást.
- C) A gamma-sugárzást.
- D) A neutron-sugárzást.

17. Egy termonukleáris fúziós erőműben a tervek szerint a következő reakció

termelne energiát: ${}^2\text{H} + {}^3\text{H} \rightarrow {}^4\text{He} + \text{n} + 17,5 \text{ MeV}$. Mit állíthatunk a magreakcióban részt vevő anyagok együttes tömegéről? (C)

- A) A reakcióban részt vevő ${}^2\text{H}$ és ${}^3\text{H}$ tömege együttesen kisebb, mint a reakcióban keletkező ${}^4\text{He}$ és n tömege.
- B) A reakcióban részt vevő ${}^2\text{H}$ és ${}^3\text{H}$ tömege együttesen pontosan annyi, mint a reakcióban keletkező ${}^4\text{He}$ és n tömege.
- C) A reakcióban részt vevő ${}^2\text{H}$ és ${}^3\text{H}$ tömege együttesen nagyobb, mint a reakcióban keletkező ${}^4\text{He}$ és n tömege.

18. Egy tudományos célra használt radioaktív sugárforrás sugárzását mérték GM csővel (Geiger–Müller-számláló). Kezdetben 1 perc alatt kb. 40 000 beütést

számláltak. Egy óra múlva megismételték a mérést, és ekkor 1 perc alatt kb. 32 000 beütést számláltak. További egy órával később, 1 perc alatt körülbelül hány beütést fognak számlálni? (C)

- A) Kb. 16 000-et.
- B) Kb. 24 000-et.
- C) Kb. 25 600-at.
- D) Kb. 28 200-et.

19. Egy radioaktív izotóp először α -bomláson megy keresztül, majd egy β^- -bomlás következik be. A keletkező elem ${}^{231}_{91}\text{Pa}$. Mi volt a kiindulási anyag? (A)

- A) ${}^{235}_{92}\text{U}$
- B) ${}^{235}_{90}\text{Th}$
- C) ${}^{233}_{92}\text{U}$
- D) ${}^{235}_{94}\text{Pu}$

20. Egy radioaktív anyagban az aktív magok száma minden órában a 95% -ára csökken. Hogyan változik az óránként elbomló anyagmennyiség (a bomlások száma óránként)? (A)

- A) Szintén 5% -kal csökken.
- B) 5% -nál kisebb arányban csökken.
- C) 5% -nál nagyobb arányban csökken.
- D) Az óránként elbomló anyagmennyiség nem változik.

21. Mit nevezünk tömegdefektusnak vagy másképpen tömeghiánynak? (C)

- A) A radioaktív bomlás során az atommag kibocsát részecskéket, így könnyebb lesz.
- B) Egy gyorsan (a fény sebességével összemérhető sebességgel) mozgó részecske tömege nagyobb, mint nyugalmi állapotban.
- C) Ha egy atommagot összetevőire bontunk, azok tömegeinek összege nem egyenlő az eredeti atommag tömegével.

22. Egy radioaktív izotóp felezési ideje 1 óra. Átlagosan hányszor annyi izotóp bomlik el a laboratóriumi mintában déli 12 és 13 óra között, mint azt követően 14 és 15 óra között? (C)

- A) Körülbelül ugyanannyi.
- B) Körülbelül kétszer annyi.
- C) Körülbelül négyszer annyi.
- D) Körülbelül nyolcszor annyi.

23. Melyik anyag felelős egy atomreaktorban a neutronok lassításáért? (A)
- A) A moderátor.
  - B) A hűtőközeg.
  - C) A fűtőanyag.
24. Miből keletkezhet ${}_{94}^{238}\text{Pu}$ atommag? (D)
- A) Csak a ${}_{96}^{242}\text{Cm}$ izotópból, alfa-bomlás során.
  - B) Csak a ${}_{93}^{238}\text{Np}$ izotópból, béta-bomlás során.
  - C) Az említett izotópok egyikéből sem keletkezhet.
  - D) ${}_{96}^{242}\text{Cm}$ izotópból is és ${}_{93}^{238}\text{Np}$ izotópból is keletkezhet.
25. A radioaktivitást felfedező Becquerel kezdetben azt gondolta, hogy az urán ércei tiszta röntgensugárzást bocsátanak ki. Mit tapasztalhatott abban a kísérletben, amely meggyőzhette arról, hogy az uránérc által kibocsátott sugárzás nem lehet tiszta röntgensugárzás? (C)
- A) Az uránérc sugárzását nagy áthatoló képességűnek találta.
  - B) Az uránérc sugárzását ionizáló hatásúnak találta.
  - C) Az uránérc sugárzását elektromágneses térben eltéríthetőnek találta.
26. Két, radioaktív izotópot tartalmazó mintánk van. Az egyikben 1 óra felezési idejű atommagok vannak, a másikban pedig 5 óra felezési idejűek. Kezdetben a két minta aktivitása megegyezik. Mit mondhatunk a két minta aktivitásáról néhány órával később? (C)
- A) A két minta aktivitása azonos maradt.
  - B) A kisebb felezési idejű izotópot tartalmazó minta aktivitása a nagyobb.
  - C) A nagyobb felezési idejű izotópot tartalmazó minta aktivitása a nagyobb.
27. Egy adott időpontban két, különböző radioaktív izotópot tartalmazó minta aktivitása azonos, a bennük lévő izotópok felezési ideje azonban nem. Melyik mintában található ekkor több radioaktív mag? (A)
- A) Abban, amelyikben a hosszabb felezési idejű izotóp van.
  - B) Abban, amelyikben a rövidebb felezési idejű izotóp van.
  - C) Azonos a két mintában lévő radioaktív magok száma.
28. Az ${}^{235}\text{U}$ izotóp radioaktív, azaz spontán elbomlik – mégis megtalálható a természetben. Mi ennek az oka? (A)
- A) A felezési ideje nagyon hosszú és így a keletkezése óta nem telt el elég idő, hogy az összes elbomoljon.
  - B) A felsőbb légrétegekben folyamatosan keletkezik a kozmikus sugárzás hatására.
  - C) Az ötvenes évek atombomba kísérleteiben meglehetősen nagy mennyiség szóródott szét, ez található meg még ma is a természetben.
29. Az alábbi tudósok közül melyiknek a nevéhez köthető a láncreakció szabadalma? (B)
- A) Neumann János

- B) Szilárd Leó
- C) Teller Ede
- D) Wigner Jenő

30. A Napban nukleáris fúzió zajlik. Mely anyag mennyisége nő a Napban a fúzió során? (B)

- A) A fúzió során a Napban lévő hidrogén mennyisége nő.
- B) A fúzió során a Napban lévő hélium mennyisége nő.
- C) A fúzió során a Napban lévő nukleonok száma nő.

31. Háromféle radioaktív mintánk van, az első alfa-, a második béta-, a harmadik pedig gamma-sugárzást bocsát ki. Melyik mintának a legnagyobb az aktivitása? (D)

- A) Az alfa-sugárzást kibocsátó mintának.
- B) A béta-sugárzást kibocsátó mintának.
- C) A gamma-sugárzást kibocsátó mintának.
- D) A sugárzás fajtája alapján nem lehet a kérdést eldönteni.

32. Milyen részecske keletkezik, ha egy proton kölcsönhatásba lép egy pozitronnal? (A pozitron az elektron antirészecskéje.) (C)

- A) Egy hidrogénatom.
- B) Egy deutérium atommag.
- C) A kettő közül egyik sem.

33. A 238-as tömegszámú urán (rendszáma 92) nem stabil. Egymást követő alfa-, bétaés gamma-bomlások után a bomlási sor végállapota a 82-es rendszámú és 206-os tömegszámú ólom. Hány alfa-, és hány béta-bomlás történik a folyamat során? (A)

- A) 8 alfa-bomlás és 6 béta-bomlás történik.
- B) 9 alfa-bomlás és 8 béta-bomlás játszódik le.
- C) Mindkét változat lehetséges.

34. Az alábbiak közül melyik tömeg a legnagyobb? (A)

- A) Két-két, térben elkülönült proton és neutron együttes tömege.
- B) Egy alfa-részecske tömege.
- C) Egy hélium atommag tömege.
- D) A fenti tömegek egyenlők.

35. Igaz-e a következő állítás? „A természetben lezajló folyamatokban csak a vas atommagénál kisebb nukleonszámú atommagok keletkezhetnek.” (B)

- A) Igaz, hiszen a vasénál nagyobb nukleonszámú atommagok hasadnak.
- B) Nem igaz, hiszen a vasénál nagyobb nukleonszámú atommagok is létrejöttek a természetben, igen magas hőmérsékleten.
- C) Igaz, mert a vasénál nagyobb nukleonszámú magok fúziója nem jár energiafelszabadulással.

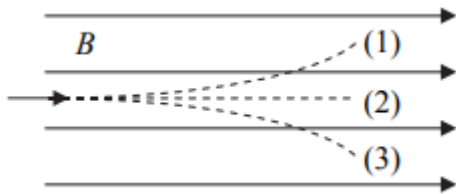
36. Az emberi szervezet szerveit a radioaktív sugárzás károsíthatja. Mitől függ egy szerv károsodásának mértéke? (B)

- A) Kizárólag a tömegegységre jutó elnyelt energiától.
- B) Az elnyelt energiától és az adott szerv működésének sajátosságaitól.
- C) Kizárólag az adott szerv működésének sajátosságaitól.

37. Mit nevezünk egy adott elem stabil izotópjának? (B)

- A) Az elem egy olyan izotópját, amely a természetben is megtalálható.
- B) Az elem egy olyan izotópját, amely nem bocsát ki radioaktív sugárzást.
- C) Az elem egy olyan izotópját, melynek tömegszáma ugyanaz, csak a rendszáma más, mint az eredeti elemé.
- D) Egy olyan izotópot, amely kémiai reakciókban pontosan ugyanúgy viselkedik, mint az eredeti elem.

38. Radioaktív bomlásból származó részecskék lépnek be homogén mágneses térbe az indukcióvonalakkal párhuzamosan, amint az ábra mutatja. Melyik sugárzástípus hogyan térül el a mágneses térben? (D)

- A) Az α -részecskék az (1) görbe, a γ -részecskék a (2), a β -részecskék a (3) görbe szerint.
- B) Az α -részecskék a (3) görbe, a γ -részecskék a (2), a β -részecskék a (1) görbe szerint.
- C) Az α -részecskék és a β -részecskék a (3) görbe szerint, a γ -részecskék a (2) görbe szerint.
- D) Mindhárom sugárzás a (2) görbe szerint.

39. Mekkora a maghasadás következtében létrejövő hasadványmagok fajlagos (egy nukleonra jutó) kötési energiájának nagysága (abszolút értéke) az eredeti (pl. ^{235}U) atommagéhoz képest? (A)

- A) Mindkét hasadványmag fajlagos kötési energiájának nagysága nagyobb lesz, mint az eredeti atommag kötési energiájának nagysága volt.
- B) Mindkét hasadványmag fajlagos kötési energiájának nagysága kisebb lesz, mint az eredeti atommag kötési energiájának nagysága volt.
- C) Mindkét hasadványmag fajlagos kötési energiájának nagysága ugyanakkora lesz, mint az eredeti atommag kötési energiájának nagysága volt.

40. A ^{228}Ra rádiumizotóp felezési ideje 6,7 év. Hogyan lehet ilyen hosszú felezési időt egy évnél kevesebb idő alatt megmérni? (B)

- A) Meg kell mérni, hogy mennyi idő alatt bomlik el az atommagok tizenhatod része, és az így kapott időt meg kell szorozni nyolccal.
- B) Az anyagminta sugárzásának intenzitás-idő függvényéből logaritmussal ki lehet számítani a felezési időt.

C) Egy mól anyag helyett csak egy nyolcad mól anyagot kell mintául venni, így a felezési idő is a nyolcadára csökken.

41. A fluor 18-as tömegszámú izotópja radioaktív. Felezési ideje 110 perc. Egy jól zárható edénybe 2 grammnyi fluor-18-at tartalmazó mintát teszünk, s az edényt laboratóriumi mérlegre tesszük. A mérleg 52 g tömeget mutat: ennyi az edény és a minta tömege együtt. Mekkora tömeget fog mutatni a mérleg 220 perc múlva?

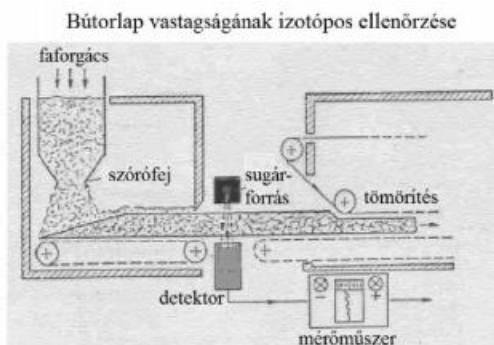
(C)

- A) Pontosan 51 g-ot.
- B) Körülbelül 51 g-ot.
- C) Körülbelül 52 g-ot.

42. Az alábbi állítások a szabályozott láncreakcióra vonatkoznak. Melyik igaz? (C)

- A) A láncreakció során a széthasadó atommagokból keletkező izotópok újabb atommagokat hasítanak szét.
- B) A maghasadás során keletkező neutronok akadályozzák a láncreakciót.
- C) A láncreakció szabályozásához neutronokat elnyelő anyagokat is használnak.
- D) A láncreakció csak a reaktorba helyezett üzemanyag mennyiségével szabályozható.

43. Egy üzemben bútorlapokat állítanak elő. A faforgácslemez vastagságát a rajz szerint működő izotópos berendezéssel ellenőrzik. Milyen elven működik a berendezés? (A)

A) Minél vastagabb a faforgács-réteg, annál több radioaktív sugárzást nyel el, a detektor annál kisebb aktivitást észlel.

B) Minél vastagabb a faforgács, annál kevésbé engedi át a fényt, a detektor annál kisebb fényerősséget észlel.

C) Minél vastagabb a faforgács-réteg, annál kevésbé engedi át a hőt, a detektor annál kisebb hőmérséklet-emelkedést észlel.

44. A ${}^{241}_{94}\text{Pu}$ (plutónium) izotóp radioaktív bomlások sorozatával ${}^{205}_{81}\text{Tl}$ (tallium) izotóppá alakul át, amely már stabil. Hány α - és hány β -bomlás történik ennek során? (D)

- A) 8 α - és 5 β -bomlás.
- B) 8 α - és 6 β -bomlás.
- C) 9 α - és 6 β -bomlás.
- D) 9 α - és 5 β -bomlás.

45. **Az alábbi állítások a neutrínókra vonatkoznak. Melyik a helyes? (C)**
 A) A neutrínó a maghasadásokban keletkező, legerősebben ionizálni képes részecske.
 B) A neutrínót még nem sikerült kísérletileg kimutatni.
 C) A neutrínónak nincsen elektromos töltése.
46. **Két különböző radioaktív izotópunk van, az egyikből 1 g, a másiktól pedig 1,2 g. A két minta aktivitása ekkor azonos. Melyiknek nagyobb a felezési ideje? (C)**
 A) Az 1 g mennyiségűnek.
 B) Az 1,2 g mennyiségűnek.
 C) A megadott adatok alapján nem lehet eldönteni.
47. **Egy radioaktív izotópot tartalmazó mintában, kezdetben kb. 10^7 darab radioaktív atommag található. 3 óra elteltével számuk $7,5 \cdot 10^6$ -ra csökken. Mennyi az izotóp felezési ideje? (C)**
 A) Kevesebb, mint 6 óra.
 B) Pontosan 6 óra.
 C) Több, mint 6 óra.
48. **Mitől lassulnak le termikus sebességűre egy atomerőmű aktív zónájában a maghasadás során keletkező gyors neutronok? (C)**
 A) A neutronok közt ható magerők lassítják le őket.
 B) Az aktív zónában lévő elektromágneses terek lassítják le őket.
 C) Atomokkal való ütközések során lassulnak le.
 D) A szabályozórudak lassítják le őket.
49. **Egy gáztartályban 10 perces felezési idejű ^{13}N izotópot tartalmazó gázelegy van. A keletkező bomlástermék gáz halmazállapotú és stabil. A gázelegy aktivitása éppen A_0 , amikor a tartály falán egy kis lyuk keletkezik, és szivárogni kezd belőle a gáz. 20 perc múlva a nyomás a felére esik a tartályban, miközben a hőmérséklet állandó marad. Mekkora lesz a tartályban lévő gáz aktivitása a kilyukadás után 20 perccel? (C)**
 A) $A_0/2$
 B) $A_0/4$
 C) $A_0/8$
 D) $A_0/16$
50. **Egy radioaktív $^{15}_8\text{O}$ atommag pozitront bocsát ki magából. Mi lesz a keletkező leányelem? (B)**
 A) $^{14}_7\text{N}$.
 B) $^{15}_7\text{N}$
 C) $^{14}_9\text{F}$
 D) $^{15}_9\text{F}$

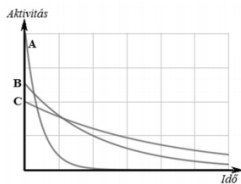
51. Az „A” anyag felezési ideje 10 perc, a „B” anyag felezési ideje 5 perc. A $t = 0$ s-os kezdeti időpillanatot követő 10 percben a két anyag várható bomlásainak száma azonos. Hányszor annyi bomlásra kész atommagunk van az „A” anyagból, mint a „B” anyagból a $t = 0$ s időpillanatban? (B)
- A) Kétszer annyi.
  - B) Másfélszer annyi.
  - C) Háromszor annyi.
  - D) Pont ugyanannyi.
52. Melyik magyar tudós nevéhez köthető a nukleáris láncreakció szabadalma? (B)
- A) Teller Ede
  - B) Szilárd Leó
  - C) Wigner Jenő
53. Egy $N = 10^{15}$ db radioaktív magot tartalmazó mintában az izotóp felezési ideje 2 nap. Várhatóan hányad része bomlik el az izotópnak 1 nap alatt? (C)
- A) Kevesebb, mint a negyede.
  - B) Körülbelül a negyede.
  - C) Több, mint a negyede.
  - D) Több is, kevesebb is elbomolhat, mint a negyede.
54. Egy laboratóriumban azonos tömegű amerícium ^{241}Am és kobalt ^{60}Co izotópminta van. Melyiknek nagyobb az aktivitása, ha a kobalt felezési ideje 5,3 év, míg az ameríciumé 458 év? (B)
- A) Az ameríciumé.
  - B) A kobalté.
  - C) A két minta aktivitása megegyezik.
  - D) A megadott adatok alapján nem lehet eldönteni.
55. Két radioaktív izotópot tartalmazó mintánk van. Az „A” minta $2 \cdot 10^{18}$ db, 1 óra felezési idejű radioaktív magot tartalmaz. A „B” mintában $4 \cdot 10^{18}$ db, 2 óra felezési idejű atommag van. Melyikben történik több bomlás az első óra alatt? (B)
- A) Az „A” mintában történik több bomlás.
  - B) A „B” mintában történik több bomlás.
  - C) Körülbelül egyforma lesz a bomlások száma.
56. Alakulhat-e azonos rendszámú és tömegszámú izotóppá két különböző rendszámú, de azonos tömegszámú radioaktív izotóp radioaktív bomlások során? (C)
- A) Igen, ugyanis már eleve azonos elemek voltak, hiszen a tömegszámuk azonos.
  - B) Nem, mert a nukleonszám a radioaktív bomlásokban mindig 4-gyel csökken.
  - C) Igen, mert van olyan radioaktív bomlás, mely módosítja a rendszámot, de nem változtatja meg a tömegszámot.
  - D) Nem, mert eltért kezdetben a rendszámuk, így csak egymás izotópjai lehetnek.

57. **Egy radioaktív izotóp atommagjai két egymást követő bomlással alakulnak stabil atommagokká. Először egy α -részecskét bocsátanak ki, azután pedig egy β -részecskét. Mennyi a β -bomlás felezési ideje, ha az α -bomlás felezési ideje egy év?** (C)
- A) Körülbelül 8000 év, mivel az α -részecske körülbelül 8000-szer nehezebb, mint a β -részecske.
  - B) A két bomlás felezési ideje azonos.
  - C) Nem lehet megmondani, mivel nincs közvetlen összefüggés a két felezési idő között.
58. **Egy radioaktív minta mellett 7700 beütést számlál percenként a Geiger–Müller- -számláló. Tudjuk, hogy a minta felezési ideje 31 perc. Körülbelül mennyi idő múlva csökken le a minta aktivitása a háttérsugárzás 30 beütés/perces szintjére?** (C)
- A) Körülbelül 1 nap múlva.
  - B) Körülbelül 12 óra múlva.
  - C) Körülbelül 4 óra múlva.
  - D) Körülbelül 1,5 óra múlva.
59. **Milyen radioaktív bomlásfolyamat során keletkezhet 94-es rendszámú plutónium atommag 92-es rendszámú urán atommagból?** (B)
- A) Alfa-bomlással.
  - B) Béta-bomlásokkal.
  - C) Gamma-sugárzás kibocsátásával.
  - D) Egyikkel sem, hiszen a plutónium rendszáma nagyobb.
60. **Egy adott izotóp jele, ${}^3_2 X$ ahol az X valamilyen, a periódusos rendszerben megtalálható elem vegyjele helyett áll. Melyik elem lehet X?** (B)
- A) "H", mert a 3-as tömegszámú hidrogénizotópról (tríciumról) van szó.
  - B) "He" mivel a második elem a hélium, és ez egy héliumizotóp.
  - C) "Li", mert a lítium a harmadik elem a periódusos rendszerben, és ez egy lítiumizotóp.
61. **Kétfajta radioaktív izotópból különböző mennyiséggel rendelkezünk. Egy adott pillanatban az elsőből pont kétszer annyi darab atommag van, mint a másodikból ($N_1 = 2N_2$). A felezési időkre vonatkozó feltételek közül melyek esetén fordulhat elő, hogy valamennyi idő elteltével a második izotóp bomlásra kész atommagjainak száma meghaladja az első izotópét?** (C)
- A) Csak akkor, ha a második felezési ideje legalább kétszerese az elsőének.
  - B) Csak akkor, ha az első felezési ideje legalább kétszerese a másodikénak.
  - C) Bármely olyan esetben, amikor a második felezési ideje nagyobb, mint az elsőé.
  - D) Bármely olyan esetben, amikor az első felezési ideje nagyobb, mint a másodiké.

62. Egy bizonyos radioaktív anyag mintájában az egy év felezési idejű izotópból 10^8 db atommag van. Körülbelül hány atommag lesz ebből a radioaktív izotópból a mintában két év eltelte után? (C)

- A) 10^2
- B) $2,5 \cdot 10^8$
- C) $2,5 \cdot 10^7$
- D) $2,5 \cdot 10^2$

63. Egy laboratóriumban három anyagminta bomlását vizsgáltuk. Az aktivitásukat az idő függvényében közös grafikonon ábráztuk. Melyik anyagminta felezési ideje a leghosszabb? (C)

- A) Az A jelűé.
- B) A B jelűé.
- C) A C jelűé.
- D) A grafikonból nem lehet megállapítani.

64. Egy nagy tömegszámú, természetes radioaktív izotóp spontán α -bomlást szenved. Nő vagy csökken eközben az izotóp neutron-proton aránya (N/Z)? (C)

- A) Csökken.
- B) Nem változik.
- C) Nő.
- D) Ennyi adatból nem lehet eldönteni, a kezdeti aránytól függ.

65. Egy ${}_{92}^{238}\text{U}$ uránatom először α -bomlással tórium (Th) alakul, majd a tórium β -bomlással tovább alakul, és protaktínium (Pa) lesz belőle. Az alábbiak közül a protaktínium melyik izotópjá keletkezik? (D)

- A) ${}_{89}^{234}\text{Pa}$
- B) ${}_{89}^{233}\text{Pa}$
- C) ${}_{87}^{234}\text{Pa}$
- D) ${}_{91}^{234}\text{Pa}$

66. Sugárzások árnyékolására különböző anyagokat használnak. Egy anyag felezési vastagságának nevezzük annak olyan vastag rétegét, melyen az áthatoló sugárzás intenzitása az eredeti érték felére csökken. Az ólom felezési vastagsága γ -sugárzás esetében kb. 13 mm. A γ -sugárzás hányadrészét engedi át 39 mm vastag ólomlemez? (D)

- A) 1/3 részét.
- B) 2/3 részét.
- C) 7/8 részét.
- D) 1/8 részét.

67. 1000 darab radioaktív izotópból a felezési idő eltelte után 480 radioaktív izotóp maradt, azaz 520 elbomlott. Újabb felezési idő elteltével minek nagyobb a valószínűsége: annak, hogy 240 radioaktív izotópunk lesz, vagy annak, hogy 250 radioaktív izotópunk lesz? (B)

- A) Annak, hogy 250 radioaktív mag marad.
- B) Annak, hogy 240 radioaktív mag marad.
- C) A megadott adatok alapján nem lehet eldönteni.
- D) A megadott folyamat eleve lehetetlen, mert a felezési idő alatt 1000-ból mindig 500 izotóp keletkezik, tehát nem keletkezhetett 480.

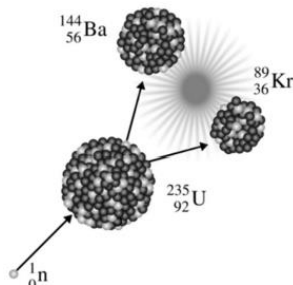
68. Egy űrszonda radioizotópos tápegységet visz magával, hogy az űrben a Naptól távol is működjenek a műszerei és a kommunikációs rendszere. Egy adott pillanatban az energiaforrásul szolgáló izotóp 50 W teljesítménnyel fűti a tápegység termoelemeit, de ez nem elegendő ahhoz, hogy a műszerek és a kommunikációs rendszer is egyszerre működjön. Hogyan lehet megnövelni rövid időre a tápegységben lévő izotópok által biztosított teljesítményt, hogy a két egység egyszerre működhessen? (C)

- A) Ha a tápegységet a Nap felé fordítjuk, ezzel melegítjük, és így megnő az időegységenként elbomló atommagok száma.
- B) Ha a tápegységre mágneses teret kapcsolunk, akkor megnő az egy bomlásban felszabaduló energia.
- C) Nem lehet megnövelni az izotópok radioaktív bomlásából származó teljesítményt.

69. Az antihidrogén egy antiprotonból és egy pozitronból (antielektron) áll. Milyen előjelű az antihidrogén magtöltése? (B)

- A) Minden atommagnak, így az antihidrogén atommagjának is pozitív a töltése.
- B) Az antihidrogén magjának töltése negatív, mert az antiproton negatív töltésű.
- C) Minden antirészecske elektromosan semleges. Az antihidrogén alkotóelemeit az antigravitáció és nem a Coulomb-vonzás tartja össze.
- D) Antianyag nem létezhet a fizika törvényei szerint, az csak a fantáziánk terméke.

70. Az ábrán látható maghasadási folyamat során hány szabad proton és neutron jön létre? (B)

- A) 1 proton és 2 neutron.
- B) 0 proton és 3 neutron.
- C) 2 proton és 1 neutron.
- D) 3 proton és 0 neutron.

